

عسل و زنبور عسل

دکتر مهدی شاکری گلپایگانی
دکتر ناصر رضایی پور
مهندس ارشاد مرشدی

سرشناسه: شاکری گلپایگانی، مهدی، ۱۳۴۵ -
عنوان و نام پدیدآور: عسل و زنبور عسل/ مهدی شاکری گلپایگانی، ناصر رضایی پور، ارشاد مرشدی؛
دبیاچه مهدی غنی؛ ویراستار فاطمه وحدت.

مشخصات نشر: تهران: ترنجان، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری: ۷۲ ص: مصور (رنگی)؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک: ۳-۵-۹۶۷۸۰-۹۶۷۸۰-۶۲۲-۹۷۸-۴۲۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
یادداشت: کتابخانه: ص. ۷۲.

موضوع: عسل

Honey

موضوع: زنبور عسل

Honeybee

موضوع: عسل -- خواص درمانی

Honey -- Therapeutic use

شناسه افزوده: رضایی پور، ناصر، ۱۳۵۸ -

شناسه افزوده: مرشدی، ارشاد، ۱۳۵۷ -

شناسه افزوده: غنی، سیدمهدی، ۱۳۳۱ - مقدمه نویس

رده‌بندی کنگره: SF۵۳۹

رده‌بندی دیویی: ۶۴۱/۳۸

شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۲۱۵۳۳

www.ketab.ir

عسل و زنبور عسل

نویسنده: دکتر مهدی شاکری گلپایگانی، دکتر ناصر رضایی پور، مهندس ارشاد مرشدی

دبیاچه: مهدی غنی

ویراستار: فاطمه وحدت

طراح گرافیک: صادق جمالی

ناظر چاپ: دکتر ناصر رضایی پور

ناشر: انتشارات ترنجان

چاپ: زیتون

نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۳-۵-۹۶۷۸۰-۹۶۷۸۰-۶۲۲-۹۷۸

قیمت: ۴۲۰۰۰ تومان

همه حقوق محفوظ است.

انتشارات ترنجان: تهران، خیابان دماوند، پایین تراز چهارراه خاقانی، نبش کوچه عنصری، شماره ۱۷، طبقه ۵، واحد ۱۵.

تلفن: ۰۹۳۸۴۸۱۵۹۰۶ - ۷۷۴۳۰۰۳۱

فهرست مطالب

دبیاچه ناشر	۶
دبیاچه استاد	۸
دبیاچه نویسندگان	۱۴

فصل اول: زنبور	۱۶
پیشینه تاریخی و متنی زنبور عسل	
گرده افشانی	
انواع زنبور عسل	
آناتومی بدن زنبور	
انواع زنبور در یک کندو	
- زنبور ملکه	
ملاک های وجود یک ملکه خوب در کندو	
کندوی یتیم	
- زنبورهای نر	
- زنبورهای کارگر	
یک دوره زندگی زنبور کارگر	
کندو و کندوداری	
فصل زنبورداری و تولید عسل	
فصل دوم: روند تولید عسل توسط زنبور	
شهد	
زنبورهای کارگر جمع کننده شهد	
فرایند تبدیل شهد به عسل	
- تغییرات شهد در معده زنبور	
- تغییرات شهد در کندو	

۲ فصل سوم: عسل

پیشینه تاریخی و متنی عسل

انواع عسل

- از نظر زمان تولید

- از نظر روش تولید

- از نظر نوع گیاه

- از نظر منطقه تولید

- از نظر رنگ عسل

- عسلک

ویژگی‌های فیزیکی عسل

ویژگی‌های شیمیایی عسل

- میزان آب عسل

- مواد قندی عسل

- دیگر مواد موجود در عسل

علل استریل بودن عسل

علل قدرت ضد میکروبی عسل

استخراج عسل از کندو

عمل آوری عسل

شرایط ذخیره و نگهداری عسل

شکرک زدن عسل

عسل تقلبی

- تشخیص عسل واقعی از تقلبی

- استفاده از شربت شکر در تغذیه زنبور

عسل و حرارت

عسل در منابع طب ایرانی

- طبیعت عسل

- افعال و خواص عسل

- جوشاندن عسل

- ویژگی‌های عسل مرغوب

- موارد احتیاط در مصرف خوراکی عسل

- مصلح‌های عسل

۵۰ فصل چهارم: دیگر فراورده‌های زنبور

گرده گل و نان گرده

ژل رویال یا شاه‌انگبین

موم

بره‌موم

نیش زنبور عسل

۵۸ فصل پنجم: خواص غذایی و دارویی عسل

عسل، یک ماده غذایی ایده‌آل

عسل در تغذیه کودکان

بهترین روش‌های مصرف عسل

شربت جلاب

پایداری مواد در عسل

آثار ساده درمانی محصولات زنبور عسل

عسل و ورزشکاران

دیباجه ناشد

توجه به آنچه خورده و آشامیده می‌شود، همواره مورد تأکید متون و روایات دینی، عرفانی و پزشکی بوده است. در آیات قرآن و روایات پیامبران و امامان بزرگوار، بارها در کنار تأکید بر تفکر و درس‌آموزی از طبیعت، پرهیز از اسراف و زیاده‌روی و... بر توجه انسان به آنچه می‌خورد، توصیه شده که معمولاً هم با فعل «نظارت» است که معنای آن تنها «دیدن» نیست، بلکه «نگاه کردن» با توجه است. از دیگر سو، در آموزه‌های عرفانی و ادبی بزرگان و خردمندان ما نیز همواره به این اصول تأکید و توجه شده است.

بر پایه دیدگاه حکمی دانشمندان خردورز پزشکی پارسی، نگاه‌داشت تندرستی و پیشگیری از بیماری، جوهره این دانش و مهم‌ترین رسالت آن است؛ و این مهم، با توجه به شش پایه تندرستی، یعنی آب‌وهوا، خوردن و آشامیدن، خواب و بیداری، ورزش و استراحت، شرایط روحی و روانی، و پاک‌سازی بدن از مواد زائد، به دست می‌آید که با توجه به قابل‌تدبیر بودن اصول تغذیه، در انواع مکاتب طبی و سلامت، به اصلاح رفتار تغذیه‌ای و توجه به آثار غذایی و دوائی خوردنی‌ها و نوشیدنی‌ها، تأکید فراوان شده است. این مهم تا جایی پیش‌رفته که امروزه «غذاداروها» از مهم‌ترین کانون‌های توجه و تحقیق دانشمندان علوم بهداشت، پزشکی، داروسازی و تغذیه هستند.

نشر ترنجان در نظر دارد با انتشار مجموعه‌ای از کتب خوش‌خوان، با زبانی ساده و به‌دور از افراط و تفریط، مهم‌ترین تدابیر تندرستی را در راستای اصلاح سبک زندگی و بهبود شیوه‌های رفتاری و تغذیه‌ای، تقدیم هم‌میهنان عزیز نماید؛ به این امید که با گسترش تندرستی و بهبود سطح

سلامتی عمومی و کاهش هزینه‌های بهداشت و درمان، مردم و کشور عزیزمان به پیشرفت‌ها و پیروزی‌های شایسته خود دست یابند. در همین راستا تألیف و نشر کتابی با موضوع «زن‌بور غسل» و محصولات مختلف آن از جمله غسل، مورد توجه ترنجان قرار گرفت که با همکاری دو دوست صاحب‌قلم و تجربه‌مند، آقایان دکتر شاکری کلبه‌گانی و مهندس مرشدی، و همچنین حمایت مالی و اعتباری مؤسسه وزین و صاحب‌اعتبار «زن‌بورداران پیشرو» جامعه عمل پوشید.

تلاش شده که این کتاب، متنی ساده و روان داشته باشد و با عنایت به رسالت دانش طب ایرانی در تأمین تندرستی برای همه و تقدّم پیشگیری بر درمان، برای گروه‌های مختلف مردم جامعه که تحصیلات تخصصی پزشکی، تغذیه و زن‌بورداری ندارند، مفید و کاربردی باشد.

در پایان از همه عزیزانی که در فرایند آماده‌سازی و نشر کتاب همکاری کردند، یعنی نویسندگان گران‌قدر، ویراستار کاربلد، سرکار خانم فاطمه وحدت، و همچنین مدیران و دست‌اندرکاران مؤسسه زن‌بورداران پیشرو، قدردانی کرده و برایشان پیروزی و پیشرفت همواره آرزومندم و امیدوارم همکاری نهادهای فرهنگی و انتشاراتی با مؤسسات خصوصی حوزه‌های تولیدی، صنعتی و خدماتی، به سنتی مبارک و تأثیرگذار در فرهنگ‌سازی عمومی و گسترش دانش و مهارت تبدیل شود.

دکتر ناصر رضایی‌پور

نشر ترنجان